

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2023/1881**z dnia 10 maja 2023 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) za rok budżetowy 2021**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2021,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0131/2023),
- A. mając na uwadze, że według zestawienia dochodów i wydatków ⁽¹⁾ Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (zwanego dalej „Urzędem”) jego ostateczny budżet na rok 2021 wyniósł 129 179 801,95 EUR, co stanowi wzrost o 25,39 % w porównaniu z 2020 r., głównie w z powodu dodatkowych zasobów przyznanych w kontekście rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 ⁽²⁾; mając na uwadze, że budżet Urzędu pochodzi głównie z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) w sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Urzędu za rok budżetowy 2021 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Urzędu jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa z zadowoleniem, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w roku budżetowym 2021 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania w odniesieniu do środków na zobowiązania na bieżący rok w wysokości 99,99 %, co oznacza nieznaczny wzrost o 0,01 % w porównaniu z rokiem 2020; zwraca ponadto uwagę, że wskaźnik wykonania w odniesieniu do środków na płatności na omawiany rok wyniósł 88,85 %, co oznacza wzrost o 0,44 % w porównaniu z rokiem 2020;

Wyniki

2. zauważa, że plan prac Urzędu na 2021 r. zrealizowano w ramach strategii 2020, którą zarząd postanowił przedłużyć o dodatkowy rok ze względu na pandemię SARS-CoV-2;
3. odnotowuje, że Urząd wdrożył program prac oraz dobry poziom osiągniętych wyników pod względem kluczowych wskaźników skuteczności działania i rezultatów Urzędu; zauważa, że w 2021 r. Urząd przeprowadził przegląd ram wykonania i kluczowych wskaźników skuteczności działania, aby dostosować je do własnej strategii na 2027 r. przyjętej w 2021 r., i wprowadził zmiany w związku z wejściem w życie rozporządzenia (UE) 2019/1381; zauważa ponadto zwiększoną odpowiedzialność Urzędu wobec obywateli UE także po wejściu w życie zmiany rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾; zauważa ponadto, że Urząd przyjął dokument programowy na lata 2022–2024;

⁽¹⁾ Dz.U. C 141 z 29.3.2022, s. 69.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie przejrzystości i zrównoważonego charakteru unijnej oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 178/2002, (WE) nr 1829/2003, (WE) nr 1831/2003, (WE) nr 2065/2003, (WE) nr 1935/2004, (WE) nr 1331/2008, (WE) nr 1107/2009, (UE) 2015/2283 oraz dyrektywę 2001/18/WE (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

4. zauważa, że zmniejszenie wagi niektórych działań zaplanowanych pierwotnie w celu przygotowania Urzędu na zmiany związane z rozporządzeniem (UE) 2019/1381 spowodowało zaległości, które przeszły na 2021 r., co spowodowało opóźnienia w zwiększaniu wydajności; wzywa Urząd do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;
5. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podjęte przez Urząd w celu zacieśnienia współpracy z innymi agencjami unijnymi, koncentrując się w szczególności na dwóch aspektach: wspólnym korzystaniu z dotacji i zamówień publicznych, aby umożliwić identyfikację wspólnych procedur udzielania zamówień, oraz na dzieleniu się technologiami i zasobami w celu dostosowania wspólnych rozwiązań informatycznych; zauważa w szczególności, że Urząd podjął takie działania z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, Europejską Agencją Chemikaliów, Europejską Agencją Leków i Europejską Agencją Środowiska;
6. podkreśla, że w 2021 r. Urząd sfinalizował 704 zapytań, wydając opinie naukowe, sprawozdania techniczne i publikacje uzupełniające – o 81 mniej niż zaplanowane 785;

Polityka kadrowa

7. zauważa, że na dzień 31 grudnia 2021 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 98,16 %, przy czym powołano 5 urzędników i 368 pracowników na czas określony na 380 stanowiska zatwierdzone w budżecie Unii (w porównaniu z 354 zatwierdzonymi stanowiskami w 2020 r.); zauważa ponadto, że w 2021 r. Urząd zatrudniał 140 pracowników kontraktowych i 12 oddelegowanych ekspertów krajowych; zauważa ponadto, że Urząd otrzymał 33 nowe stanowiska w celu wdrożenia rozporządzenia (UE) 2019/1381;
8. cieszy się z równowagą kobiet i mężczyzn wśród członków kierownictwa wyższego szczebla Urzędu, gdzie trzy z pięciu stanowisk (60 %) zajmują kobiety; odnotowuje, że sytuacja pod względem równowagi płci wśród członków zarządu Urzędu przedstawia się następująco: 15 pracowników (80 %) to mężczyźni; odnotowuje równowagę płci wśród ogółu pracowników Urzędu – 285 z 467 pracowników (61,03 %) to kobiety;
9. z zadowoleniem przyjmuje nową strategię Urzędu na rzecz pozytywnego wizerunku pracodawcy; zawiera ona jasny opis wartości propagowanych przez Urząd, takich jak m.in. elastyczne warunki pracy i wsparcie w zakresie relokacji, które mają usprawnić ukierunkowane rozpowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy w krajach niedostatecznie reprezentowanych; zauważa, że Urząd planował utworzenie nowej strony internetowej dotyczącej kariery zawodowej; zwraca uwagę, że Urząd zwiększa w szczególności swą widoczność przy wsparciu ze strony Departamentu Komunikacji i Współpracy, sieci agencji UE, jak również innych międzynarodowych agencji i organizacji partnerskich; wzywa Urząd do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;
10. odnotowuje pewne ograniczenia w stosowaniu niedawno zaproponowanych przez Komisję Europejską przepisów dotyczących telepracy, które Urząd stosuje odpowiednio, w szczególności w odniesieniu do częściowej telepracy poza państwem zatrudnienia; jest zaniepokojony faktem, że obecne ograniczone przepisy dotyczące telepracy za granicą mogą mieć wpływ na atrakcyjność Urzędu przy rekrutacji kandydatów z różnych państw członkowskich, którzy chcieliby się w nim zatrudnić; apeluje o większą elastyczność w stosowaniu tych przepisów, co pomogłoby zwiększyć atrakcyjność Urzędu i doprowadziło do większej równowagi narodowości wśród jego pracowników;
11. dostrzega, że Urząd prowadzi politykę ochrony godności osób i zapobiegania nękananiu psychicznemu i molestowaniu seksualnemu, między innymi zapewniając pracownikom usługi zaufanych doradców;
12. przypomina o znaczeniu długoterminowej polityki kadrowej uwzględniającej równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, poradnictwo przez całe życie oraz zapewnienie specjalnych możliwości szkoleniowych w zakresie rozwoju kariery zawodowej, równowagę płci na wszystkich szczeblach personelu, telepracę, prawo do bycia offline, poprawę równowagi geograficznej z myślą o odpowiedniej reprezentacji wszystkich państw członkowskich, oraz rekrutację i integrację osób z niepełnosprawnościami, a także zapewnienie ich równego traktowania i powszechnego promowania ich szans;

Zamówienia

- zauważa, że w 2021 r. Urząd przeprowadził 116 postępowań o udzielenie zamówienia, a Komitet ds. Zamówień Publicznych dokonał przeglądu 16 dossier, aby sprawdzić legalność i prawidłowość największych postępowań o udzielenie zamówienia przed podpisaniem umowy; zauważa, że w odniesieniu do wszystkich 16 dossier Komitet ds. Zamówień Publicznych był w stanie, jako organ doradczy, sprawdzić z wystarczającą pewnością, że postępowania o udzielenie zamówienia i wynikające z nich zamówienia są prawidłowe i zgodne z prawem;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

- uznaje istniejące środki i bieżące starania Urzędu na rzecz zapewnienia przejrzystości, zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi oraz ochrony sygnalistów; ubolewa, że Urząd w dalszym ciągu nie publikuje w internecie życiorysów członków zarządu; ponagla Urząd do podjęcia działań w tym zakresie;
- zauważa, że w 2021 r. Urząd zidentyfikował dziewięć przypadków konfliktu interesów w kontekście rocznych deklaracji interesów dotyczących ekspertów zewnętrznych, i zajął się nimi; zauważa, że Urząd postanowił nie zatrudnić jednego wstępnie wybranego kandydata w następstwie oceny deklaracji o braku konfliktu interesów; zauważa ponadto, że Urząd zidentyfikował trzy przypadki konfliktu interesów i zapobiegł im na poziomie procedur udzielania zamówień i dotacji; wzywa Urząd, aby nadal starał się wykrywać konflikty interesów, w tym potencjalne konflikty interesów, oraz rozwiązywać je, a także aby informował o nich organ udzielający absolutorium;
- wzywa Urząd do dopilnowania, by wszyscy członkowie kierownictwa i doradcy, ich zastępcy i inni eksperci złożyli wymagane roczne deklaracje o braku konfliktu interesów; wzywa Urząd do zapewnienia wysokiego poziomu zgodności z przepisami o konflikcie interesów i przejrzystości we wszystkich jego działaniach;
- zauważa, że w 2022 r. Urząd planował przyjąć nowe podejście do byłych pracowników, które obejmuje kryteria i procedurę odciążenia dostępu do informacji poufnych pracownikom odchodzącym ze służby; wzywa Urząd do przedstawienia informacji o rozwoju sytuacji w tym zakresie;
- podkreśla potrzebę wprowadzenia bardziej systemowych przepisów dotyczących przejrzystości, niezgodności, konfliktu interesów, nielegalnego lobbingu i efektu „drzwi obrotowych”; wzywa Urząd do wzmocnienia mechanizmów kontroli wewnętrznej, w tym do ustanowienia wewnętrznego mechanizmu antykorupcyjnego;

Kontrola wewnętrzna

- zauważa, że Urząd przeprowadził ocenę swoich systemów kontroli wewnętrznej za rok sprawozdawczy i doszedł do wniosku, że ogólnie rzecz biorąc, wszystkie elementy i zasady kontroli wewnętrznej były zostały wprowadzone i funkcjonowały zgodnie z założeniami; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Urząd określił jednak szereg środków służących dalszemu usprawnieniu zarządzania informacjami szczególnie chronionymi oraz zapewnieniu zarządzania ryzykiem odpowiedniego do celu oraz mechanizmów kontroli wewnętrznej w odniesieniu do zwiększonych funduszy w związku z rozporządzeniem (UE) 2019/1381;
- zauważa, że w odpowiedzi na wyniki audytu przeprowadzonego przez Służbę Audytu Wewnętrznego (IAS), który dotyczył oceny i przyjmowania wyników badań naukowych w dziedzinie składników żywności i opakowań w 2020 r., Urząd uregulował wszystkie kwestie, które były przedmiotem uwag, i uważa je za sfinalizowane;
- zauważa, że w 2021 r. IAS opublikowała sprawozdanie końcowe z procedur udzielania zamówień i dotacji w Urzędzie obejmujące lata 2019–2020; zauważa, że IAS stwierdziła, iż ramy zarządzania, zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej ustanowione przez Urząd w odniesieniu do procedur udzielania zamówień i przyznawania dotacji są odpowiednio zaprojektowane, wydajne i skuteczne, co daje wystarczającą pewność, że kluczowe cele kontroli wewnętrznej zostały osiągnięte; zauważa, że IAS wydała trzy istotne zalecenia; wzywa Urząd do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;

22. przypomina o znaczeniu wzmocnienia systemów zarządzania i kontroli, aby zapewnić właściwe funkcjonowanie Urzędu; zdecydowanie nalega, aby wprowadzić wymóg posiadania skutecznych systemów zarządzania i kontroli, co pozwoliłoby uniknąć ewentualnych przypadków konfliktu interesów, brakujących kontroli *ex ante* lub *ex post*, niewłaściwego zarządzania zobowiązaniami budżetowymi i prawnymi oraz niezgłaszania wyjątków w rejestrze odstępstw;
23. zauważa, że ukończono działania naprawcze w następstwie uwag Trybunału z 2020 r.; przypomina o konieczności ukończenia działań naprawczych w następstwie uwag Trybunału z 2017 r., zwłaszcza jeśli chodzi o zwiększenie niezależności księgowych, którzy powinni odpowiadać bezpośrednio przed dyrektorem Urzędu;

Cyfryzacja i transformacja ekologiczna

24. odnotowuje rozwój sytuacji w dziedzinie świadczenia usług transakcyjnych, współpracy cyfrowej i planu działania Urzędu w zakresie technologii; odnotowuje cel Urzędu, jakim jest stworzenie nowocześniejszego i elastyczniejszego środowiska pracy dzięki realizacji inwestycji informatycznych, które zostały przewidziane w poprzednim planie działania w dziedzinie technologii, i które pomogły zapobiec poważnym zakłóceniom w pracach Urzędu podczas pandemii COVID-19; z zadowoleniem przyjmuje projekt współpracy cyfrowej, którego celem jest poprawa wymiany wiedzy i wiedzy fachowej w ramach sieci pracowników i ekspertów Urzędu i zainteresowanych stron; zauważa, że w 2021 r. w ramach projektu współpracy cyfrowej przekroczono cel 170 aktywnych grup współpracy społecznej – było ich 204;
25. odnotowuje wdrożenie narzędzia informatycznego zwanego „kompletnym rozwiązaniem informatycznym DoI IT”, którego celem jest wdrożenie działań związanych z niezależnością, w tym przeglądu deklaracji interesów, z zastrzeżeniem zasad niezależności Urzędu; zauważa z zaniepokojeniem, że nowe rozwiązanie informatyczne wiązało się z problemami technicznymi, które negatywnie wpłynęły na realizację takich działań; wzywa Urząd do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;
26. przypomina, jak ważna jest większa cyfryzacja Urzędu dla jego wewnętrznego funkcjonowania i zarządzania, ale także dla przyspieszenia cyfryzacji procedur; podkreśla, że Urząd powinien zachować proaktywną postawę w tym względzie, aby uniknąć powstania przepaści cyfrowej między agencjami; zwraca jednak uwagę na konieczność przyjęcia wszystkich niezbędnych środków bezpieczeństwa, aby uniknąć ryzyka dla bezpieczeństwa przetwarzanych informacji w sieci;
27. zachęca Urząd do ścisłej współpracy z Agencją Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA) oraz z zespołem reagowania na incydenty komputerowe w instytucjach, organach i agencjach Unii (CERT-UE), a także do regularnej oceny ryzyka w zakresie infrastruktury informatycznej oraz zapewnienia regularnych audytów i testów cyberbezpieczeństwa w Urzędzie; proponuje, aby wszystkim pracownikom Urzędu, w tym kadrze kierowniczej, oferować regularnie aktualizowane programy szkoleniowe związane z cyberbezpieczeństwem;

Ciągłość działania w czasie kryzysu związanego z COVID-19

28. zauważa, że w 2021 r. Urząd kontynuował działalność i był w stanie zrealizować swój program prac pomimo skutków pandemii COVID-19; zauważa, że Urząd zawiesił wyjazdy służbowe pracowników, a także fizyczne spotkania i wydarzenia, i nadał priorytet wirtualizacji, dzięki czemu zmniejszył budżet na wydatki w powiązanych liniach budżetowych w porównaniu z rokiem budżetowym 2020; zauważa ponadto, że powrót pracowników do biura przełożono na późniejszy termin i zachęcano ich do telepracy; zachęca Urząd, aby wykorzystał doświadczenia związane z podróżami służbowymi pracowników, żeby lepiej organizować spotkania i zadania, które można w przyszłości skuteczniej przeprowadzać i realizować w trybie zdalnym niż przy udziale fizycznym;
29. zauważa, że w 2021 r. Urząd uruchomił elektroniczny moduł onboardingu w narzędziu rekrutacyjnym Taleo, który zarządza i wspiera instalowanie pracowników i stażystów za pomocą zautomatyzowanego rozwiązania, które zostało dodatkowo dostosowane do sytuacji pandemicznej;

Inne uwagi

30. odnotowuje wysiłki Urzędu na rzecz zwiększenia świadomości na temat bezpieczeństwa żywności wśród ogółu społeczeństwa poprzez rozpoczęcie w 2021 r. pierwszej ogólnounijnej cyfrowej kampanii komunikacyjnej; kampania ta ma na celu wyjaśnienie nauki leżącej u podstaw bezpieczeństwa żywności w Unii w przystępny sposób oraz pomóc w podejmowaniu świadomych wyborów żywieniowych; zauważa, że kampania ta odbyła się we współpracy z właściwymi organami państw członkowskich i była skierowana bezpośrednio do przeciętnej odbiorcy; z uznaniem odnotowuje pozytywne wyniki kampanii osiągnięte w badaniu oceniającym przeprowadzonym po jej zakończeniu;
31. podkreśla, że szybkie dopuszczanie do obrotu zrównoważonych dodatków paszowych i zrównoważonych alternatyw dla pestycydów odgrywa ważną rolę w realizacji ambicji strategii „Od pola do stołu”; podkreśla zatem, że wystarczające zasoby kadrowe i ich wiedza fachowa mają zasadnicze znaczenie dla zapobiegania opóźnieniom w procedurach składania wniosków i oceny na potrzeby zatwierdzania zrównoważonych dodatków paszowych i zrównoważonych alternatyw dla pestycydów;
32. przypomina, że w 2021 r. Parlament przyjął sześć sprzeciwów wobec przywozu genetycznie zmodyfikowanych roślin przeznaczonych do zastosowania w żywności i paszy; podkreśla, że jedną z przyczyn tych sprzeciwów są niedostatki w ocenie ryzyka przeprowadzonej przez panel Urzędu ds. organizmów modyfikowanych genetycznie; wzywa Urząd, by pilnie zajął się tymi niedostatkami i wyeliminował je;
33. zwraca uwagę na utrzymujące się niedociągnięcia w dziedzinie dobrostanu zwierząt, zwłaszcza, ale nie tylko w odniesieniu do transportu żywych zwierząt; dlatego z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie prac nad liczną serią tematów dotyczących dobrostanu zwierząt, zwłaszcza ich transportu, co będzie podstawą nowych przepisów w tej dziedzinie;
34. wzywa Urząd, aby nadal rozwijał efekty synergii (np. w dziedzinie zasobów ludzkich, zarządzania budynkami, usług informatycznych i bezpieczeństwa) oraz zacieśnił współpracę, wymianę dobrych praktyk i dyskusję na temat obszarów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania z innymi agencjami Unii w celu poprawy wydajności;
35. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 10 maja 2023 r. ⁽⁴⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0190.